Apel hrvatskih biskupa povodom teške demografske situacije

U jeku priprema za redovnu Sinodu biskupa u Rimu o obitelji, a uoči Drugoga nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, mi hrvatski biskupi svoje 50. plenarno zasjedanje, koje je održano od 14. do 16. travnja 2015. u Zagrebu, posvetili smo upravo temi obitelji i izazovima s kojima se ta temeljna stanica Crkve i društva danas suočava.

Nakon što smo razmotrili sadašnju situaciju, a napose potaknuti zabrinjavajućim demografskim pokazateljima, upućujemo poziv crkvenoj javnosti, svim odgovornim državnim, društvenim, gospodarskim i drugim relevantnim čimbenicima, kao i svim ljudima dobre volje u našoj domovini Hrvatskoj i iseljeništvu, da se zajednički suočimo s aktualnim stanjem i očekivanim posljedicama, ako se ono ne promjeni.

Hrvatska već desetljećima proživljava tešku demografsku krizu koja u zadnje vrijeme poprima katastrofalne razmjere na što opetovano upozoravaju naši demografi. Uzroci takvoga stanja su višestruki i složeni. Među njima posebice se ističu kontinuirano iseljavanje, napuštanje ruralnih i naseljavanje urbanih sredina, koncentracija stanovništva u svega nekoliko velikih gradova, spori razvoj manjih i srednjih gradova te odlazak ljudi na tzv. privremeni rad u inozemstvo. Tu su i velika nezaposlenost, nesigurnost radnih mjesta, nepostojanje sustavne politike stambenoga zbrinjavanja mladih obitelji i negativni gospodarski trendovi koji ih dovode u sve nepovoljniji položaj. Kao poseban problem treba istaknuti i one tendencije u gospodarstvu koje ne idu na ruku ženama, majkama s malom djecom i trudnicama, a što se očituje na više načina: postavljanje uvjeta pri zapošljavanju da ne planiraju imati djecu, zatim nepovoljno radno vrijeme, pri čemu posebno mislimo na rad nedjeljom, kao i nedostatak infrastrukture usluga za obitelji s malom djecom.

Iz godine u godinu raste broj umrlih u odnosu na broj rođenih. Ako se nastave aktualni trendovi, po ozbiljnim procjenama demografa, Hrvatska će sredinom ovoga stoljeća imati oko milijun stanovnika manje. Za otprilike 40% opast će broj stanovnika mlađih dobnih skupina. Drastično smanjenje radnosposobnog stanovništva uzrokovat će nesagledive društvene i makroekonomske promjene.

Stoga je potrebno uvažiti upozorenja demografskih stručnjaka i ne prepuštati situaciju stihiji koja neminovno vodi u demografsku propast Hrvatske.

Nužno je brzo reagirati te pokušati zaustaviti ili barem usporiti spomenute negativne trendove. Stječe se dojam da većina hrvatske javnosti nije dovoljno svjesna dugoročnih posljedica nastavljanja sadašnjih demografskih kretanja.

Ovim apelom, mi hrvatski biskupi, želimo istaknuti kako je prijeko potrebno što prije uspostaviti konstruktivni dijalog između društvenih, političkih, gospodarskih i svih drugih relevantnih čimbenika radi zajedničkoga pronalaženja rješenja glede naše demografske budućnosti. U cilju stvaranja prijateljskoga ozračja prema obitelji i djeci u Hrvatskoj pozivamo na žurno donošenje i sustavno provođenje dugoročne pronatalitetne obiteljske i populacijske politike kao važnog dijela razvojne politike od vitalnoga interesa za budućnost hrvatskoga društva.

U tim nastojanjima kao primjer mogu poslužiti one europske zemlje koje su uspjele poboljšati demografske pokazatelje provođenjem upravo takvih strateških programa i politika.

U nadi da će ovaj apel svi prihvatiti otvorena srca, posebno pozivamo vjernike da ustrajnom molitvom i konkretnim zauzimanjem daju svoj doprinos u prevladavanju sadašnjega stanja u duhu gesla Drugoga nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji: „Obitelj – nositeljica života, nada i budućnost Hrvatske”.

Zagreb, 16. travnja 2015.

Biskupi HBK